

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Oszályozás

Tárgy

027. 1

Hely

O. 52. V.

Idő

" 1920"

Személy

Szerző:

Cím:

Hogy szerezte Todoreszku a legszebb magyar könyvkincseket

Forrás:

Az Est

Bp.

(Hely)

1920 XI 21

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 25

Hogy szerezte Todoreszku a legszebb magyar könyvkincseket

- Az Est tudósítójától -

Megbecsülhetetlen értékű gyűjteménnyel gazdagodott a minap a Magyar Nemzeti Mzeum. Todoreszku Gyula miniszteri tanácsos özvegye, Horváth Aranka a muzeum könyvtárának ajándékozta egy évvel ezelőtt meghalt férjének az egész világon páratlan könyvtárát. Kedden délután vette át hivatalosan az ajándékot Halász István kultuszminiszter.

Körülbelül 2800 kötetből áll a gyűjtemény, mely magában foglalja a legrégebb magyar nyomtatványtól kezdve 1711-ig a Magyarországon megjelent könyveket és a külföldön kiadott Magyarországról szóló vagy magyar nyelvű munkákat. A gyűjtemény teljesebb, mint Roth György híres könyvtára. Százakra megy azoknak a köteteknek a száma, melyek a világ semmilyen más könyvtárában nincsenek meg, régi magyar könyvek egyetlen fennmaradt példányai.

A könyvtár ideiglenesen a Nemzeti Mzeum földszinti helyiségében van két szobában elhelyezve. A nagyközönség számára a napokban fog megnyitni, egyelőre hetenkint egy-egy napra.

Akantisz Viktor művészeti előadó vezetésével megnéztük a gyűjteményt. A régi és modern könyvkötés remeke minden darab. Minden példány teljes és ép, Todoreszku egész élete munkájával maga javította a hibás darabokat, hihetetlen ügyességgel sikerült például a hiányos oldalakat kiegészíteni. A leggyakorlatibb szem sem veheti észre, hogy valamelyik levél egyik sarka *foltozva van*. Keresztül nézek a papíron, így sem lehet semmit észrevenni. Rendkívül értékesek ezek a ki-

javitott darabok azért, mert sehol másutt nem lehet hiánytalan szövegű példányt találni belőlük. A javítás munkájában nagy segítsége volt Todoreszkunak Akantisz Viktor, ő írta be a hiányzó szöveget. Az ő művészetét dicséri egy esomó könyv kötésének gyönyörű pergamentfestése is. Néhány rendkívül értékes erdélyi *Articulus* eredeti svéd bőrmozaik-kötésben van meg. Todoreszku külön kiutazott Svédországba, hogy ezeket a könyveket így beköttesse. Az egyik asztalon régi Missalék vannak, középkori olasz ezüstveretű bársonykötésben. De a magyar könyvkötők művei is bátran versenyezhetnek a külföldi darabokkal. Néhány gyönyörű ezüst domborműkötés van a gyűjteményben, Zutt tanár és Mlinek Adolf alkotásai.

Eredeti régi kötésben vannak a legrégibb magyar nyomtatványok, a legrégebb bibliafordítások. A legrégebb magyarországi nyomtatott könyvet, Turóczy krónikáját, most kötétk ezüstdomborműkötésbe 14.000 koronaért.

A magyar gyűjtemény mellett van egy értékes svéd gyűjtemény is, melynek sok darabja szintén unikum. Ezenkívül megvan a bibliografiai segédmunkások teljes gyűjteménye.

Felkerestük özv. Todoreszku Gyulánét népszínház-utcai lakásán. A méltóságos asszony elmondta, hogy férje egész életét könyvtárának szentelte. Már kis gyermekkorától fogva gyűjtötte a könyveket s az utolsó harminc éven át céltudatosan folytatta a gyűjtést. Már halála után érte az a kitüntetés, hogy kinevezték a Nemzeti Mzeum tiszteletbeli igazgatójává.

Ejzeleken át javította, most a könyveket. A piszkot nem tartotta értékes patinának. A nehezebb javításokat a berlini híres Schmalz cégnél csináltatták. Rengeteget utazott az ura. Ha valahol egy régi könyvről

hallottak, rögtön elmentek érte. Magyarországra valamennyi városát átkutatták, ez a munka különösen a Felvidéken járt szép eredménnyel.

A kommun alatt Köhalmi Béla mentette meg a gyűjteményt a szocializálástól. De nagyon sokat remegtek érte, hiszen még egy ilyet összehozni teljesen ki van zárva.

Todoreszkuné mindig együtt dolgozott a férjével és most egyedül folytatja a könyvtár gyarapítását. Én a napokban vett meg egy ritka *Articulus*-t. Egy nagy munkán is dolgozik most: *A magyar nyomdatechnika és könyvdiszítés történetéről* ír könyvet. Az anyag legnagyobb része együtt van már, a munka régen érzett hiányt fog pótolni a magyar művészettörténeti irodalomban.

-mda 1920